

โรคด่างขาว (Vitiligo)

รศ.พญ.ชนิษฐา วงษ์ประภารัตน์

ผศ.พญ.นฤมล ศิลปอาชา

พญ.ปัญชรัสมิ วีระสีบพงศ์

นางนัฐพร นันทวิสุทธิวงศ์

น.ส.ปิ่นยาน์ภูษิ โยระชัย

คลินิกโรคด่างขาว หน่วยตรวจโรคผิวหนัง

ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

โรคด่างขาวคืออะไร?

เป็นโรคที่ผิวหนังปกติมีการเปลี่ยนแปลงเป็นผื่นสีขาวคล้ายขอล์ค มีขอบเขตชัดเจน สามารถพบรอยโรคได้ในทุกส่วนของร่างกาย บางครั้ง อาจพบขนบริเวณรอยโรคมีสีขาวร่วมด้วย โรคด่างขาวพบได้ประมาณ 1-2% ของประชากร สามารถพบได้ในทุกเพศ และทุกช่วงอายุ

สาเหตุของโรคด่างขาว?

ปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด เชื่อว่าเกิดจากความแปรปรวนของระบบภูมิคุ้มกันไปทำลายเซลล์สร้างเม็ดสี โดยทั่วไปพบโรคด่างขาวได้ในบุคคลที่สุขภาพแข็งแรงดี หรือพบร่วมกับโรคบางชนิด เช่น โรคไทรอยด์ โรคผมร่วงหย่อม โรคเบาหวาน โรคโลหิตจางบางชนิด เป็นต้น

ชนิดของโรคต่างขาว

โรคต่างขาวเฉพาะที่ (Segmental Vitiligo)

พบรอยโรคอยู่เฉพาะบริเวณใดบริเวณหนึ่งหรือข้างใดข้างหนึ่งของร่างกาย เป็นชนิดที่อาการค่อนข้างคงที่ ไม่ลุกลาม

โรคต่างขาวกระจายทั่วตัว (Non-segmental Vitiligo)

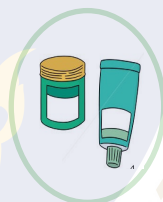
เป็นชนิดที่พบบ่อยพบรอยโรคกระจายทั้งสองด้านของร่างกาย อาจพบรอยโรคบริเวณมือ เท้า ปาก หรือบางรายอาจพบรอยโรคทั่วตัว เป็นชนิดที่มีโอกาสลุกลามมากกว่าชนิดอื่นๆ

การรักษาโรคต่างขาวมีวิธีใดบ้าง?

ปัจจุบันมีการรักษาโรคต่างขาวหลายวิธีขึ้นกับชนิดและปริมาณรอยโรคในผู้ป่วยแต่ละรายโดยมีหลักการคือ ยับยั้งความแปรปรวนของระบบภูมิคุ้มกันและกระตุ้นให้เซลล์สร้างเม็ดสีที่เหลือนอยู่สร้างเม็ดสีกลับคืนมายังรอยโรค การรักษาในปัจจุบัน มีดังนี้

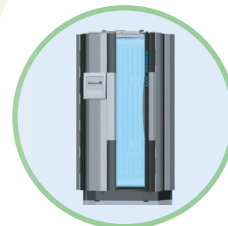
1. ยาทาเฉพาะที่

เช่น ยาคอร์ติโคสเตียรอยด์ ยาทาโครลิมีส ยาไพมิโครลิมีส

2. การฉายแสงอาทิตย์เทียมอัลตราไวโอเล็ตบีชนิดคลื่นแคบ (narrowband UVB)

เป็นการรักษาหลักในโรคต่างขาวชนิดกระจาย โดยสามารถฉายแสงอาทิตย์เทียมเฉพาะ รอยโรคที่เป็น หรือฉายทั่วทั้งตัวได้

3. การรับประทานยา เช่น ยาคอร์ติโคสเตียรอยด์ ยาต้านอนุมูลอิสระ

จะใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการลุกลามของโรคต่างขาว

4. การผ่าตัดปลูกถ่ายเม็ดสี (Melanocyte-Keratinocyte Transplantation Procedure: MKTP)

ใช้ในผู้ป่วยที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาและมีอาการคงที่ ไม่ลุกลาม

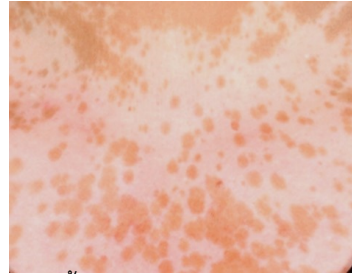
5. การใช้เครื่องสำอาง ช่วยปกปิดรอยโรค มักแนะนำให้ใช้ในตำแหน่ง

ที่ตอบสนองไม่ดีหรือคือต่อการรักษา

ผลการรักษาเป็นอย่างไร?

หากผู้ป่วยตอบสนองต่อการรักษา จะพบจุดสีน้ำตาลขึ้นบริเวณรอยโรคต่างขาว หรืออาจสังเกตเห็นรอยโรคต่างขาวมีขนาดเล็กลง การตอบสนองจะขึ้นกับตำแหน่งของต่างขาวเป็นสำคัญ โดยต่างขาวบริเวณใบหน้า คอ ลำตัวจะตอบสนอง ได้ดีกว่าต่างขาวบริเวณมือ เท้าและเย็บุ

จุดสีน้ำตาลบริเวณรอยโรคต่างขาว

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเรื่องระยะเวลาที่เป็นต่างขาวโดยผู้ป่วยที่เริ่มมารับการรักษาเร็วจะได้ผลดีกว่าราย ที่เป็นต่างขาวมานานแล้วจึงมาเริ่มการรักษา ที่สำคัญคือ โรคต่างขาวเป็นโรคที่ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษา เห็นการตอบสนองช้าและมีผลกระทบต่อจิตใจ และสังคมของผู้ป่วย ผู้ป่วยจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้

โรคต่างขาวหายขาดได้หรือไม่?

ขึ้นกับชนิดของต่างขาวถ้าเป็นต่างขาวเฉพาะที่มักมีแนวโน้มที่จะ ไม่ลุกลามหลังการรักษา ส่วนต่างขาวชนิดกระจาย มีการพยากรณ์ โรคไม่แน่นอนอาจพบมีรอยต่างขาวใหม่หรือรอยโรคเดิมลุกลามหลังการ รักษาได้

ควรปฏิบัติตัวอย่างไรเมื่อต้องออกนอกบ้าน

หลีกเลี่ยงการออกแดดจัดเนื่องจากผิวหนังบริเวณรอยโรคต่างขาวมักมีความไวต่อแสงแดด จึงสามารถทำให้เกิดอาการแสบแดงได้ หากมีความจำเป็นต้องออกแดดควรทาผลิตภัณฑ์ป้องกันแสงแดด และพกร่มหรือสวมหมวก

